

แนะใช้ยาสามัญประจำบ้าน

ผศ.พญ.สมฤดี จัตรีศิริเจริญกุล

ภาควิชาเภสัชวิทยา

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

คนเราหากเจ็บป่วยเล็กน้อย ก็มักจะหันไปพึ่งยาสามัญประจำบ้าน แม้มีประโยชน์ แต่
ถ้าใช้ไม่ถูกก็เป็นอันตรายได้เช่นกัน

ตัวอย่างเช่น พาราเซตามอล เป็นยาลดไข้แก้ปวดที่ใช้กันมากที่สุด มีความปลอดภัย ไม่ระคาย
เคืองต่อกระเพาะอาหาร แต่ก็ไม่ควรใช้ยาเกิน 8 เม็ดต่อวัน และในเด็กให้ใช้ 10 – 15 มิลลิกรัม ต่อน้ำหนัก
ตัว 1 กิโลกรัม สิ่งสำคัญคือ ถ้าใช้ยาเกินขนาด เช่น มากกว่า 20 เม็ดต่อวัน จะเป็นพิษต่อตับ และทำให้
ตับวาย อันตรายถึงชีวิตได้ค่ะ

ส่วน คลอร์เฟนิรามีน เป็นยาที่ใช้ลดน้ำมูกใส ๆ และบรรเทาอาการแพ้ หรืออาการคัน ยานี้จะทำ
ให้ง่วงนอน จึงไม่ควรใช้ ถ้าต้องขับรถหรือทำงานกับเครื่องจักรกลเพราะอาจเกิดอันตรายได้ และการใช้
ยาอาจทำให้คอแห้ง ใจสั่น หรือมีเสมหะเหนียวข้น ขับออกยาก ผู้ที่ไอและมีเสมหะจึงไม่ควรรับประทานยา
ชนิดนี้ และยาที่นิยมใช้แก้ไอ ชนิดน้ำดำ ที่ถูกต้องควรรับประทานตามเวลาที่กำหนด คือวันละ 3 – 4
ครั้ง แต่ส่วนใหญ่มักใช้จิบเวลาไอ ซึ่งจะทำให้ได้รับทิงเจอร์ ฝืนมากเกินไป เกิดอาการง่วง มึนงง คลื่นไส้
ท้องผูก และต้องระวัง หากนำไปใช้กับผู้ที่ไอและมีเสมหะเหนียว หรือไอจากหลอดลมอักเสบ ปอดอักเสบ
จะทำให้เสมหะเหนียวมากขึ้นและไปอุดกั้นทางเดินหายใจทำให้หยุดหายใจได้เช่นกัน

สำหรับการรับประทานยาให้ได้ผล ถ้าเป็นยาก่อนอาหาร ให้รับประทานในช่วงท้องว่าง ประมาณ
1 ชั่วโมง เพื่อให้ยาถูกดูดซึมและออกฤทธิ์ได้เต็มที่ ส่วนยาหลังอาหาร โดยทั่วไปควรรับประทานหลัง
อาหาร ประมาณ 15-30 นาที ยกเว้นยาบางชนิดที่ทำให้เกิดการระคายเคืองต่อกระเพาะอาหารควร
รับประทานหลังอาหารทันที สำหรับยาก่อนนอน ควรรับประทานก่อนเข้านอนประมาณครึ่งถึงหนึ่งชั่วโมง
จะช่วยให้ยาออกฤทธิ์ในช่วงกลางคืน

อย่างไรก็ตามเนื่องจากยามีหลากหลายชนิดและมีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ดังนั้นการใช้ยาควรเพิ่มความ
ระมัดระวัง ใช้ยาให้ถูกโรค ถูกคน ถูกเวลา และถูกขนาด ตามที่แพทย์หรือเภสัชกรกำหนดและ
ไม่ควรวิเคราะห้สาเหตุของโรคแทนผู้อื่น หรือนำยาที่ตนเองเคยใช้ไปให้ผู้อื่นรับประทาน ซึ่งจะทำให้เกิด
อันตรายจากการใช้ยาโดยไม่รู้ตัว